

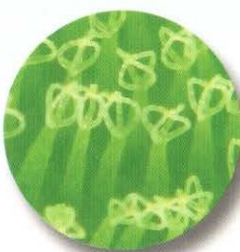
ใบอ่อน

ใบโตเต็มที่

ใบมีขนปกคลุม

ขนบนใบ

สปอโรคาร์ป

จอกหูหนูยักษ์...ปิศาจเขียว ภัยเงียบที่ต้องกำจัด

จอกหูหนูยักษ์...ปิศาจเขียว

จอกหูหนูยักษ์ สิ่งต้องห้ามตามพระราชบัญญัติกักพืช เป็นเฟิร์นน้ำต่างถิ่นที่ลอยน้ำอย่างอิสระ ไม่ยึดเกาะกับดิน ลำต้นทอดยาวอยู่ใกล้ผิวน้ำ แต่ละข้อมีใบ 1 คู่ อยู่เหนือผิวน้ำ เมื่อเล็กมีรูปร่างกลมแบน ลอยปริ่มน้ำ เมื่อโตเต็มพื้นที่ใบทั้งคู่จะยกตัวขึ้น ปลายใบแยกออกจากกัน ผิวใบด้านบนปกคลุมด้วยขนแข็งสีขาว ที่ช่วงปลายแยกเป็นเส้นและหลอมรวมกันที่ปลายสุดอีกครั้ง คล้ายซี่กรงขนาดเล็ก ช่วยป้องกันไม่ให้ใบเปียก จึงไม่จมน้ำขณะที่ยังสด และทำให้เห็นจอกหูหนูยักษ์เป็นสีขาวนวล ส่วนใบที่สามเปลี่ยนรูปเป็นเส้นยาว สีน้ำตาลคล้ายรากจำนวนมากอยู่ใต้น้ำ ทำหน้าที่พยุงให้ต้นลอยน้ำอยู่ได้และเป็นที่ยึดสร้างสปอร์คาร์ป

ในประเทศไทยมีเฟิร์นน้ำที่คล้ายกับจอกหูหนูยักษ์ 2 ชนิด คือ จอกหูหนู และ แหนใบมะขาม หรือจอกหูหนูใบมะขาม เป็นวัชพืชที่พบปกคลุมผิวน้ำทั่วไปในแหล่งน้ำจืด แต่เป็นพืชฤดูเดียว ขยายพันธุ์ด้วยสปอร์เท่านั้น

จอกหูหนู

แหนใบมะขาม

อันตรายอย่างไร ทำไมจึงต้องกำจัด

จอกหูหนูยักษ์ จัดเป็นวัชพืชน้ำที่ร้ายแรงที่สุดชนิดหนึ่งของโลก ขยายพันธุ์และเจริญเติบโตรวดเร็ว ในสภาพที่เหมาะสม มีธาตุอาหารอุดมสมบูรณ์ กระแสน้ำไหลช้า หรือนิ่ง จะเจริญเติบโตเพิ่มปริมาณเป็น 2 เท่า ได้ในเวลา 2-4 วัน เพิ่มมวลเป็น 2 เท่า ภายใน 7-10 วัน หรือจากหนึ่งต้นจะเจริญเติบโตปกคลุมพื้นที่ 64,750 ไร่ ในเวลาเพียง 3 เดือน ได้น้ำหนักสดถึง 64 ตันต่อไร่ ซึ่งใกล้เคียงกับผักตบชวา

จอกหูหนูยักษ์ มีลำต้นบอบบาง หักง่าย ส่วนที่หักและมีใบติดไปด้วยจะสร้างยอดใหม่จากข้อใบ เป็นต้นใหม่ เจริญเติบโตรวดเร็ว เมื่อเจริญเติบโตเต็มที่ เบียดกันแน่นเป็นแพขนาดใหญ่ ปกคลุมผิวน้ำ ทำให้แสงแดดส่องไม่ถึงด้านล่าง ออกซิเจนละลายลงสู่แหล่งน้ำได้น้อย พืชน้ำที่อยู่ด้านล่างสังเคราะห์แสงไม่ได้ ทำให้ปริมาณออกซิเจนลดลงมากจนเป็นอันตรายสัตว์น้ำ ประกอบกับการย่อยสลายของจอกหูหนูยักษ์ที่ตายทับถม ก่อให้เกิดผลกระทบที่รุนแรง ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตที่อยู่ในแหล่งน้ำ จะถูกทำลาย พืชและสัตว์ที่อยู่ใต้การปกคลุมของจอกหูหนูยักษ์อาจสูญพันธุ์ เมื่อสิ่งมีชีวิตเหล่านี้ตายทับถมลงสู่ท้องน้ำ จะให้ดินเขินและเน่าเสีย มนุษย์ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำนั้นได้ ในขณะที่ผักตบชวาไม่เคยทำให้สัตว์น้ำหายไปจากแหล่งน้ำ ยิ่งไปกว่านั้นผักตบชวาที่เจริญท่ามกลางจอกหูหนูยักษ์ จะมีอาการ ใบซีดจนกลายเป็นสีเหลือง จนถึงสีน้ำตาลเข้ม และตายในที่สุด

จอกหูหนูยักษ์กำจัดยากกว่าผักตบชวา เนื่องจากลำต้นหักง่าย ส่วนที่หักไปสามารถเจริญเติบโตเป็นต้นใหม่ได้ เมื่อหักเป็นหลายท่อนจำนวนต้นก็เพิ่มมากขึ้นเป็นทวีคูณ ขณะที่ผักตบชวาที่ฉีกขาดไม่สามารถเจริญเติบโตเป็นต้นใหม่ได้

การป้องกันกำจัด

ใบจอกหูหนูยักษ์มีขนรูปร่างคล้ายกระช้ำ หรือกรงนก ทำให้น้ำไม่สามารถซึมถึงตัวใบได้ และมีใบที่เปลี่ยนรูปร่างทำหน้าที่แทนราก ทุกข้อใบ ทำให้ลำต้นที่หักหลุดออกไปพร้อมใบสามารถเจริญเป็นต้นใหม่ได้ หากพบควรกำจัดออกทันที โดยเก็บออกจากแหล่งน้ำ ตากให้แห้งในที่น้ำไม่ท่วม มีการป้องกันไม่ให้ปลิว หรือแพร่กระจายออกไป แล้วเผาหรือฝังกลบในพื้นที่ที่ปลอดภัย ไม่มีสัตว์มาขุดค้น

จอกหูหนูยักษ์ที่เหลือดิตอยู่ห้ามดลิ่ง หรืออยู่ใกล้ผิวน้ำ ซึ่งเก็บออกได้ยาก ให้ฉีดพ่นด้วยสารกำจัดวัชพืช พาราควอท อัตรา 100-200 กรัม (สารออกฤทธิ์) ต่อไร่ ผสมสารจับใบ ฉีดพ่นให้จอกหูหนูยักษ์โดยตรง สารพาราควอทเมื่อถูกดิน หรือน้ำขุ่น จะถูกอนุภาคดินยึดไว้ ทำให้หมดฤทธิ์ ยกเว้นส่วนที่สัมผัสจอกหูหนูยักษ์ หากใช้ตามอัตราและวิธีการที่แนะนำอย่างถูกต้อง จะไม่เป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำและสิ่งแวดล้อม

หลังจากตัดหรือช้อนออกแล้ว อาจมีส่วนของจอกหูหนูยักษ์ที่สามารถเจริญเติบโตเป็นต้นใหม่หลงเหลืออยู่ จำเป็นต้องเก็บออกให้เหลือน้อยที่สุด ควร**ตรวจสอบ** **เผ่าระวัง** เก็บจอกหูหนูยักษ์ที่เจริญขึ้นมาใหม่ อย่างน้อยเดือนละครั้ง จอกหูหนูยักษ์ที่เริ่มแตกมาจากต้นเดิมอาจปริมาณน้อยและขนาดเล็ก ยากต่อการสังเกต เช่น มีขนาดใกล้เคียงกับแหนเบ็ดใหญ่ หรือเล็กกว่าแหนแดง สังเกตได้จากรูปร่างและความมันวาวของใบที่ต่างกัน

ดังนั้น จำเป็นต้องเผ่าระวังต่อไปจนกว่าจะไม่พบเลยติดต่อกันอย่างน้อย 6 เดือน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดมาระบาดอีก

ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อ กลุ่มวิจัยวัชพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร โทรศัพท์/โทรสาร 0 2940 7409 หรือ 0 2940 7194 หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ ws.doa@doa.in.th

จัดทำโดย กลุ่มวิจัยวัชพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช
กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร
พฤษภาคม 2553